

L'Agustí

Tagamanent

Ubicació

Comarca: Vallès Oriental
Lloc/Adreça: Pla de la Calma.
Emplaçament Prop el Turó de Tagamanent. A la dreta del mas Bellver, al Serrat de l'Arenais.

Coordenades:

Latitud: 41.75088
Longitud: 2.30582
UTM Est (X): 442286
UTM Nord (Y): 4622350

Classificació

Número de fitxa 08276 - 51
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Modern Popular
Segle XVII
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: Restaurada per la Diputació de Barcelona. Serà la seu del Museu Etnològic del Pla de la Calma.
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Científic
Titularitat Pública
Titular: Diputació de Barcelona. Rbla Catalunya, 126. 08008 Barcelona
Autoria de la fitxa Anna M. Gómez
Data de registre de la fitxa: ds., 24/03/2001 - 01:00

Descripció

Gran masia orientada al sud-oest, de planta rectangular, de baixos més pis i golfes; amb un cos afegit a la dreta, un altre cos i un forn a la part del darrera. Els murs són de paredat comú, amb algunes pedres carejades i rejuntat de morter. La coberta es a doble vessant, aiguavessant als costats, sobre ràfec de llosa local. A la façana principal destaquen dues fileres de pedres cantoneres que evidencien les diferents fases de construcció. Al cos central trobem la portalada amb una llinda monolítica i brancals de carreus ben treballats; a ambdues bandes hi ha sengles espielleres amb marc de pedra, i que actualment estan tapiades. A la primera planta es disposen de forma regular, quatre finestres, de tamany similar amb llinda monolítica i brancals de carreus ben tallats i de lleixa motllurada. Entre les dues finestres centrals hi ha un tram de mur, sota un arc de mig punt, que correspon a una font amb fornícula que hi ha a l'interior i que desguassava per una gàrgola ara trencada i situada a l'esquerra de la portalada d'accés. Al segon pis trobem finestres de diferents tamany, amb un tractament, pràcticament, similar a les anteriors. Aquesta façana també conserva les restes d'un rellotge de sol, situat a l'alçada de la primera planta, a l'esquerra de la portalada. La galeria situada a l'esquerra abarca dues plantes; els pilars i murs que la componen són de carreus treballats, mentre que sobre les arcades del primer pis trobem paredat comú arrebossat. Cal destacar la poca freqüència d'aquestes galeries de dos pisos, en zones de muntanya, relativament altes. La testera, corresponent a la façana principal, presenta un arc de mig punt a la planta baixa, recolzat a les cantoneres mitjançant un encastament. Al primer pis també hi ha un arc de mig punt sobre dues pilastres, adossades, de poca alçada, amb base i capitell toscà. La part frontal de la galeria presenta mur a la planta baixa amb dues obertures geminades d'arc de mig punt, format per carreus ben tallats. Al primer pis trobem quatre arcs de mig punt sobre petits pilars amb base i capitell toscà; mentre que al segon pis les obertures són allargades amb pilars bigues de fusta. A l'esquerra de la galeria hi ha un cos afegit, amb murs de paredat comú arrebossat i pintat, i cantoneres, amb una petita finestra a la planta baixa i dues finestres de tamany mitjà a sobre, emmarcades de pedra i lleixa emmotllurada. El cos afegit de la dreta de la façana principal, és de planta rectangular, amb coberta a dues vessants; té un contrafort atallussat i una portalada d'arc carpanell amb carreus treballats, així com l'empremta d'una altra porta i dues finestres. El costat obert, formant galeria, es compon per un pilar central amb carreus de pedra i dos sostres de bigues de fusta i teules. A la llinda de la porta que comunica la planta baixa de la galeria amb l'interior de l'edifici figura la data 1754. Davant l'edifici hi ha una era amb un mur de contenció als costats; a la part dreta aquest és de forma cònca amb una escala de graons de pedra embotrats al mur. A la part superior del mur hi ha una peça en forma de L, per evitar la caiguda del gra. Davant l'era hi ha un paller amb les inscripcions "1937" i "DIONISI AGUSTÍ" i "PERE AGUSTÍ". A l'interior destaca la volta de rejola que cobreix la sala-vestíbul de la planta baixa; una escala amb graons de pedra d'una sola peça; i la gran campana a la sala d'estar-cuina. La major part de les dependències ramaderes són a l'interior, amb escassos annexos. A la part de davant de la casa es trobava ubicada l'era, davant de la pallissa. Aquest espai de forma quadrada es trobava empedrat amb grans lloses de pedra local ben retallades i lligades amb fang, amb un petit limit fent de barana.

Observacions:

Envoltada de camps i feixes de conreus, amb bosc d'alzines al nord-est. Es documenta un safareig sota la font, a 100 m a l'oest de la masia de l'Agustí; es tracta d'una estructura de planta rectangular on encara es conserven els rentadors de pedra fets amb pedra local. Fa uns 2'20 m quadrats; i el seu interior està arrebossat per impermeabilitzar les parets. La cronologia exacte del safareig és difícil de precisar; s'ha de relacionar amb la masia de l'Agustí, que apareix documentada des del segle XII com una explotació pagesa anomenada Agustini. Segurament el moment de construcció del safareig s'hauria de situar en un marc més tardà, cap el segle XVII i XVIII, moment de màxim esplendor de la masia i també de més activitat. Hauria servit com a bassa per regar les hortes de prop de la casa, i també com a rentador de la casa; es conserven les piques de pedra on les dones hi haurien rentat la roba. A prop també hi ha un pou d'aigua excavat a la roca formant una estructura aïllada de pedra, de secció cilíndrica d'uns 2 m d'alçada i 1'5 m de diàmetre. L'accés al pou està tancat per una porta de fusta. Presenta una coberta de lloses de pedra, que surten una mica del que és la pròpia estructura del

pou. Pou associat a la masia de l'Agustí. Aquesta masia es documenta des del segle XII, constituint una explotació pagesa, sobretot ramadera, a alta muntanya. La necessitat de tenir recursos hidràulics a prop és comú en totes les masies i l'ocupació humana en general. No podem precisar el moment de construcció del pou que tot i les diverses reformes realitzades a la masia, serà el segle XVIII, el moment de màxima construcció.

Història

La primera dada documental de la que es disposa pel mas Agustí és del segle XII, quan en un Capbreu de les rendes de la parròquia de Tagamanent que rebia el comte de Barcelona s'esmenta el topònim "Agustini". Més endavant, la diversa documentació del segle XV i XVI, ens permetrà documentar a "Agostí Mora" (fogatge de 1515), "Pere Joan Agostí" i "Bernat Agostí" (fogatge de 1553), aquest personatge fou Batlle Reial de Tagamanent. Un document interessant on s'esmenta aquest personatge del segle XVI ens diu: "12 de novembre de 1530. Pere Joan Bellver i andreu Montcau de la Parròquia de Tagamanent fan d'àrbitres en un conflicte entre Gabriel i Jaume Figuera, i Pere Joan i Joana Codina, tots de a parròquia de la Móra, sota la peça de bosc d'alzines situada a Tagamanent en lo lloc apellat el bach desus el Grau de la Pedramala". Aquest document va ser fet a la casa de Pere Agustí, batlle reial de Tagamanent. Al llarg dels segles XVII i XVIII, la família Agustí va continuar ocupant la casa, com es pot apreciar en les diverses llindes de la casa on hi surten esmentats els noms dels hereus i les dades de la construcció de les diverses parts. Una inscripció de la galeria coberta diu "Felis Agustini 1788", i una llinda d'arc pla amb una creu realçada al centre "154". A la porta principal del mas hi podem llegir: "Ave maria Gratia plena Pera Agustí 1776" i a la palleria les llindes de les dues finestres esmenten a "Dionís Rovira i Pera Agustí 1736". El casal pairal de l'Agustí va restar a mans de la família Agustí fins al segle XIX, moment en què es reestructurà el mas i llavors la casa passà a tenir nombroses dependències ramaderes. El segle XVIII fou el moment de màxim apogeu del mas Agustí, fou el moment de màxima edificació i remodelació de la masia. En aquests moments, la masia termenava amb el Bellit, Vallforners i el Bellver. Al llarg del segle XIX fou propietat de Jaume Pareras i Jaume Mas i Noguera i en una cita de 1943 ens diu que el mas Agustí estava en runes, passant després a mans del Sr. Porter de Barcelona que se la va vendre a la Diputació.

Bibliografia

AMBRÓS, J. (1996). Projecte bàsic i executiu de la restauració de la masia de l'Agustí. Parc Natural del Montseny. Servei de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona. AMBRÓS, J. (1999). Dos masias en el Montseny. Ed. Diseño. CASTELLANOS, J. (1990). "uns altres patrimonis". Revista d'Amics de Tagamanent. n.23. DRAPER, J.M. (1902). "De Ayguafreda á Viladrau per Tagamanent i Collfurmich" a La Veu del Vallès; Portaveu de la comarca, nº 305, Sant Celoni, 1-3. FONT, G.; MATEU, J.; PUJADAS, S. (1997). Els masos Agustí i Bellver. Tagamanent. Museu etnològic de la Gubella. Arbúcies. (inèdit). GALÍ, D.; MICALÓ, A. (1998). Estudi històric de les masies de Ca l'Agustí i el Bellver de Tagamanent. Vol I i II. Diputació de Barcelona. GARCIA-PEY, E. (1998). Noms de cases i de lloc. Ajuntament de Tagamanent, p. 26, 161. IGLESIES, J. (1991), El fogatge 1497, vol. O. Fundació S. Vives Casajuana. Barcelona, p. 181. IPEC-Montseny (1998), n. 3692-3873-3919. LLOBET, S. (1990). El medi i la vida al Montseny. Museu de Granollers. OSONA, A. Guia de las Montañas del Montseny, CEC. PARERA, M. (1998). El mas de Ca l'Agustí. Estudi del material arqueològic (II). Diputació de Barcelona. SOLDEVILA, J. (1999). Masies de Tagamanent. L'Agustí. Associació de Veïns i Amics de Tagamanent, 45, Vic, p.26-27. VIVES, E. (2000). Germans Icart-Tenas. Últims estadants de la masia Agustí. Associació de Veïns i Amics de Tagamanent, 47, Vic, p.10-14.

